

නොවැනි කවි

ලක්ෂමන් කොඩිතුට්ටු

හෙල්මල්ලේ සහස් ජයවර්

නූතන කෙටි කතා කලාවේ පියා ලෙස සැලකෙන එඩ්ගා ඇලන්පෝගේ සිට අර්නස්ට් හෙමිංවේ, යූජින් අයනෙස්කෝ, ඇන්ටන් චෙකොෆ්, හීදු මෝපසාං වැනි විශ්ව පුජිත වූ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යධරයන්ගේ සිට, එවැනිම තලයකට ගිය ගාර්ෂියා මාක්වේස්ගේ සම්භාව්‍ය කෙටි කතා කලාවේ ගමන් මග දෙස නෙත් යොමන විට අද ලෝක කෙටි කතා කලාව අද්විතීය වූ වෙනස් හැඩතල සහිත දියානවියන් කරා ගලා යන අයුරු අපූර්වත්වයෙන් යුක්තය. එකතැනක නොසිට අත්හදා බලමින් අනාගතයට යන කෙටිකතා කලාවට තවමත් පාඨක ප්‍රජාවක් සිටින්නේ එම හේතු කරණා නිසාය.

ලෝක පුජිත නොවූවද, තමන්ටම ආවේණික වූ වෙනස් හරඹයන් කරමින් තම අත්දැකීම් ප්‍රතිනිර්මාණය කරන තරුණ ලේඛක ලේඛිකාවන් පිරිසක් අප අතරින් බිහිවීමද, එක්තරා දුරකට අපේ නිර්මාණ කලාව තවමත් නොනැසී පවතින එක් කාරණයක් බව මගේ හැඟීමයි. ලාංකික සාහිත්‍ය කලාවේ ඇරඹුම හා අද වන විට එය ලබා ඇති දියුණුව ගැන සාකච්ඡා කරන්නේ ලාංකික අපගේම විචාරකයන්, ලේඛකයන්, හා පාඨකයන් පමණක් වුවද, වෙනත් රටවල රාජ්‍ය අනුග්‍රහයෙන් නිර්මාණකරුවන් බිහිවෙන යුගයක ආත්ම තෘප්තිය සඳහාම පමණක් තම අතින් මුදල් වියදම් කරමින්, කාලය හා ශ්‍රමය දියකරමින් නිර්මාණකරණයේ යෙදෙන මව් රටේ සිට හෝ වෙනත් රටවල පිවිසීමෙන් මව් භාෂාවෙන් ලේඛන කලාවේ යෙදෙන ලේඛකයන්ට අප මල් මිටක් පිදිය යුතුමය. ඒ අතරින් වරින් වර හෝ පිපී සුවඳ හමන නිර්මාණකරුවන් හා කාරියන් නිසා අපේ සිංහල ලේඛන කලාව අදටත් නොනැසී පවතී.

මා අපගේ සිංහල සාහිත්‍ය හා කෙටි කතා කලාව ගැන එසේ සිතමින් සිටින කාලවකවා නුවක, කෙටිකතා කලාව අධ්‍යයනය කරමින් වරින්වර නිර්මාණකරණයේ යෙදෙන අංකුර ලේඛිකාවක් විසින් ලියන ලද කුඩා පොත් පිටවත් මගේ දෝතට ලැබිණි. ඒ සහස් පියවර නොහොත් කෙටිම කෙටි කතා නමින් නම්කර ඇති මෙල්බර්න් පුරවරයේ වෙසෙන හෙල්මල්ලේ ගුණතිලක නම් ලේඛිකාවගේ අලුත්ම කෙටි කතා සංග්‍රහයයි. එම කෘතිය

අතට ගත් සැණින්ම මාගේ නෙතු ගැටුණේ පොත සමගින්ම අමුණා තිබූ (Book Mark) නොහොත් පිටු මතක් කරන කුඩා වර්ණවත් කංචුකය වෙතය. එහි ඇස මෙසේ සඳහන් කර තිබිණ.

සහස් පියවර ගෙවා දුරක යන මේ ගමන මොහොතකට ගිම නිවන අකුරු හද තුළ පිපුන දෝතටම එකතු කළ සිහිනයකි හඳ මැවුන එක්වෙනන ඇවිදින්න මගේ පියවර මහින

අවිභිංසක වූද, එසේම එම ආරාධනාව නිර්මාණාත්මක පදවැලකට ගොතමින්, එය තුළින් පාඨකයාට මුලින්ම අමතන හෙල්මල්ලේ කෙටි කතා සංග්‍රහයේ ආරාධනාවේ අපූර්වත්වය මගේ හිතමත පැළපදියම් කරගනිමින් මම එය කියවන්නට පටන් ගනිමි. එය වෙනස්ම හැඩයන්ගෙන් අනූන වූ අමුතූම ආකාරයේ නිර්මාණ ගොන්නකි. පාඨකයා වෙහෙසට පත් නොකොට තම අත්දැකීම් බෙදාහදා ගන්නට ඇස දරණ වෙහෙසට මම ඇඳුම් කරමි.

කෙටි කතා විසිහයකින් සමන්විත එම කෙටිම කෙටි කතා සංග්‍රහය තුළින්, කිසි දිනෙක නෙතු ගැටී නැති කතුවරියගේ ජීවන දෘෂ්ටිය මාගේ සිත තුළට වරින් වර එබී බලන්නට වූයේ එහි බොහෝ කතා රස විඳින අතරතුරමය. කතුවරිය විසින් ප්‍රතිනිර්මාණය කරන ලද සමහර කෙටිකතා තුළ ඇති සුලබ අත්දැකීම්වල දුබල බවක් වරින්වර මතු වුවද, ඇගේ රචනා ශෛලිය විසින් ඒ සියල්ල සඟවා තබන්නට තරම් පොහොසත්වීම ඇය ලැබූ සාර්ථකත්වයක් බව මම සිතමි. මෙහි ඇය ලියූ කතා බොහෝ ෦මයක් මගේ ප්‍රශංසාවට බඳුන් වන අතර, ඒ අතරින් මා සිත්ගත් එසේම කෙටි කතා කලාවට වඩාත්ම ලොවු කෙටි කතා කිහිපයක් ගැන මම මෙසේ ලියමි. පිලිවෙලින් එය කළ සුදු, මුද්ද, දේදුනු, සැවානා, හෙණ, හැමද ෦ම, පුතෙක්, ජේමයයි වෙරයි අතරේ, කාලයෙන් එක මොහොතක් වැනි කෙටිකතා කිහිපයයි.

වචන සිරුමාරුවට ගලපමින් කෙටි කතාවකට අවශ්‍ය ලෙස වචන හරඹයක යෙදෙන හෙල්මල්ලේ කළ සුදු කෙටි කතාව නැවුම් ආරක්ෂා වෙනස්ම කෙටි කතාවකි. දරුණු ප්‍රවණ්ඩ මිනිසෙකු තුළ වුවද මානව දයාව ගැබ්ව ඇති බැව් ඇය ව්‍යාංගයෙන් කියා පාන්නේ බොහෝ සියුම්වය. සිරිදාස නම් සැර පරුෂ කාර්යාල කාර්ය සහායකයා සහ නයිස් නම් බල්ලෙකු වටා ගෙවී ඇති එම කතා පුවත සිරිදාස කෙරෙහි පාඨකයාට දයාදිත බැල්මක් හෙළන්නට තරම් සාර්ථක ලෙස රචනා කර ඇති බැව් කිව යුතුමය. මිනිසුන්ට දයාවක් කරුණාවක් නොදක්වන සිරිදාස, විශ්ව විද්‍යාල ආපන ශාලාවේ ඉදුල් කමින් සිටින බල්ලෙකු තම නවාතැනට ගෙනවිත් ඇති දැඩි කරන්නේ බොහෝ සෙනෙහසිනි. දඩාවගේ යන බල්ලාට රැකවරණය සලසමින් උළු මරණ මංවකයෙන් බේරාගන්නට තරම් කුළුණු සිතක් ඇති සිරිදාස මිනිසුන්ට එසේ නොවූයේ ඇයි? මිනිසත්කම නිරිසත්කමට යටවී ඇති නිසාද?

ඒ ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කිරීමට පාඨකයාට බාර දෙමින් ඇය තම රචනා ශෛලිය ගොඩනගා ඇති අයුරු අපූරුය.

මුද්ද කෙටිම කෙටි කතාව ඉතාමත් සාර්ථක කෙටි කතාවකි. එහි අවසානය ගැන කතුවරිය තවදුරටත් සිතුවා නම් එය මීටත් වඩා සාර්ථක කෙටි කතාවක් වන්නට ඉඩ තිබිණි.

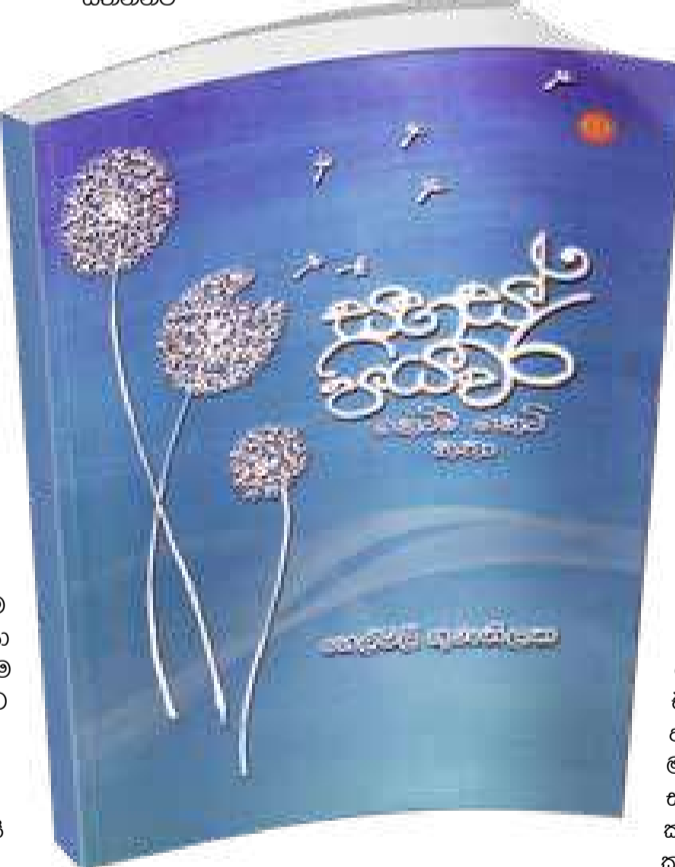
පිටු දෙකකට පමණක් සීමාවූ එම කෙටි කතාව තුළින් පාඨකයාට සිතන්නට

කියන්න ඕනෙ මුද්ද ලොකුවට හදාගන්න කියලා..... අර සහතිකෙන් ඉල්ල ගන්න කියලා. පස්සෙ බැරියා මුණො හිනාව අල වන්නේ කොහොමද කියලා කියලා දෙන්න"

කුඩාම කුඩා කතාවක් වුවද තම ප්‍රතිනිර්මාණය තුළින් පාඨකයාට ඇය ලංව ඇති අයුරු ඉතාමත් සාර්ථකය. එය සංයමයෙන් කරන ලද අනගි නිර්මාණයකි. සුලබ සිද්ධියක් ප්‍රබල නිමැවුමක් බවට පත් වී ඇති අයුරු අපූරුවට කියාපාන්නකි. එසේම තෝරාගත් ප්‍රපංචය තුළින් කතාව ගොඩනගා ඇති අයුරු ද සියුම් මෙන්ම අපූර්වත්වයෙන් යුක්තය.

සැවානා කෙටි කතාව තුළින්ද ඇය පාඨකයාගේ හදවතට ප්‍රකම්පනයක් රැගෙන එන්නට සමත්ව ඇත. එහි ගලා යාමේ දුර්වලතා නිසා යම්කිසි අඩපණ වීමක් දක්නට තිබුණද, කෙටි කතාවකට උරුම වූ සාධනීය ලක්ෂණ ඒ තුළින් අපට දැකගත හැක. මානව දයාවාදී ගුණයෙන් පිරිපුන් ඇගේ ලේඛන ශෛලිය සැවානා හා සැමදාම යන කතා තුළින් මම දුටිමි.

"හැමදාම උදේට පුස්තකාලයේ කවුළුව අරදීදී ඔයා කිව්ව වගේම මට ඔයාට මතක් වෙනවා. සැවානා. සැවානා තණ බිමක් වගේ ඇති තරම් සුළුගත් එක්ක දුක කර කර ඔය කොහේ හරි ඇති කියලා මට ඒ වෙලාවට හිතෙනවා. හීන ගොඩක් මවුපු පුටි කෙල්ලේ ඔයාට සුභ ගමන්" ලේඛිකාවකගේ මානවදයාව හා බැඳී එම ප්‍රකම්පනය කතාවේ අවසානය තුළින් මතුකිරීමට ඇය දරණ වෙහෙසට මම ප්‍රිය කරමි .



එක සමාන වූ අත්දැකීම් බොහෝමයක් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට යාමේදී ඇතිවූ දෝශයක් නිසාදෝ කතුවරියගේ සමහර කෙටි කතා චාරිතමය ස්වරූපයක් පෙන්නුම් කරන අතර, එහි අවසානයත් එක සමාන සේම පාඨකයාගේ හද තුළට සියුම් රසයක් හෝ ප්‍රකම්පනයක් ජනිත කිරීමට තරම් සමත්ව නැති බව මට හැඟී ගිය එක් කාරණයකි. එහෙත් පළමු කෙටිකතා සංග්‍රහය තුළින්ම ඇය බලාපොරොත්තු තැබිය හැකි, විප්‍රවාසී සිංහල සාහිත්‍ය කලාවට සේවයක් කළ හැකි ලේඛිකාවක් බව ඇගේ බොහොමයක් කතා තුළින් අපට පසක් වේ. හෙල්මල්ලේ රචනා ශෛලිය හා සැර වූ බස එයට හුදෙක්ම සාක්ෂි දරයි. ඇය කෙටි කතා කලාවේ නව මං සොයා යන ලේඛිකාවක් බව සහස් පියවර තුළින් පෙන්නුම් කරයි. වැරදුන තැන් නිවැරදි කර ගැනීමට, තරුණ නිර්මාණකාරීතියක් වන ඇයට කාලය තිබේ. දුරක යන ඇගේ මෙම ගමනට අප අත හිත දිය යුතුය. සහස් පියවර කෙටිකතා කලාවේ නව මං සොයාගෙන ඇගේ පළමු පියවරයි. සිංහල පාඨක ප්‍රජාවට මෙම කෘතිය රසවිඳින මෙන් ආරාධනා කරමින්, ඇගේ ලේඛන දිවියට මම සුබ පතමි.

යමක් ඉතිරි කර ඇත. වත්මන් ගෝලීය ආර්ථික රටාව තුළ ආදරයට හිමි තැන නිර්මාණය කරන එම කතාව තුළින් කතුවරිය කියාපාන්නේ වර්තමානයේ ජේමයට හිමිව ඇති බේදවාචකයයි. ආදරය කැඩී බිඳී විසිරී මුද්ද පමණක් ඇඟිලි අතර හිරවෙන පවුල් සංස්ථාවට සියුම් අතුල් පහරක් එල්ල කරන කතුවරිය එම කුඩා කතාව අවසන් කරන්නේ මෙසේයි.

"මට හදිසියේ මතක් වුණා මුදු කඩේ ගැණුළුමයව. ඇත් මුද්දක් දාගෙන හිරිය බව. මම අද වගේ හිනාවක් මුණේ අලවා ගන්න බැලුවා. අමාරුම නැහැ. ලබන මාසෙ නංගියනවා ඒවාගේ මුදු තෝරන්න. එයාටත්

